

Bệnh thông động mạch cảnh xoang hang

Khái niệm

Có hai xoang tĩnh mạch ở nền sọ, gọi là xoang hang, mỗi xoang bao bọc một đoạn động mạch cảnh ngay trước khi động mạch này đi vào trong sọ, nhưng không có sự nối thông với nhau. Khi hình thành dòng máu thông giữa động mạch cảnh với xoang hang thì gọi là bệnh "Thông động mạch cảnh - xoang hang". Bệnh này thường xảy ra *sau chấn thương sọ não do tai nạn giao thông hoặc lao động...* làm động mạch cảnh trong xoang hang bị thủng 1 lỗ và máu chảy vào xoang hang.

Triệu chứng

Khi bị dòng máu động mạch đổ vào thì áp lực trong xoang hang tăng lên, chảy ngược về phía tĩnh mạch mắt gây ú trệ tuần hoàn của mắt và hốc mắt. Sau khi bị chấn thương (hoặc tức khức, hoặc sau một khoảng thời gian) bệnh nhân nghe thấy tiếng ù ù liên tục trong đầu phía bên chấn thương, ban đêm rõ hơn ban ngày, kèm theo là hiện tượng mắt lồi và xung huyết đỏ kết mạc với các mức độ khác nhau, thậm chí kết mạc bị đẩy ra ngoài, không nhắm được mắt...

Thông thường bệnh nhân nghi bị bệnh mắt, nên đi khám và điều trị ở các chuyên khoa mắt. Nếu được các bác sỹ mắt phát hiện sớm thì bệnh nhân sẽ được chuyển đến khám và điều trị chuyên khoa can thiệp mạch thần kinh.

Hậu quả nếu không được điều trị

Xung huyết phù nề kết mạc nặng có thể làm cho mắt không nhắm kín, dẫn đến viêm loét kết-giác mạc. Lồi mắt nặng lâu ngày gây căng dãn và tổn thương dây thần kinh thị giác, làm lệch trục nhãn cầu. Lỗ thông lớn lâu dài có thể gây suy tim vì làm tăng nhanh và nhiều dòng máu đổ về tim. Hơn nữa, càng để lâu càng khó điều trị, thậm chí không thể điều trị triệt để vì xoang hang bị giãn quá lớn...

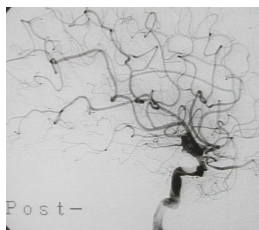
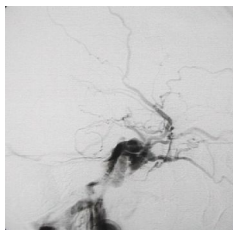
Chẩn đoán và điều trị

Bệnh nhân cần đến khám tại chuyên khoa ngoại thần kinh hoặc can thiệp mạch thần kinh nếu có biểu hiện tiếng ù ù liên tục trong đầu và lồi mắt, xung huyết kết mạc... Chỉ cần phát hiện tiếng thổi liên tục khi đặt tai nghe trước nhãn cầu, các bác sỹ có thể khẳng định bệnh.

Ngoài ra, để đánh giá các tổn thương mạch máu và nhãn cầu, có thể làm thêm các xét nghiệm: siêu âm nhãn cầu, mạch máu sau nhãn cầu, chụp cắt lớp hoặc cộng hưởng từ sọ não, và chụp Xquang mạch não (DSA).

Đến nay phương pháp điều trị "***Nút thông động mạch cảnh xoang hang bằng bóng***" đã và đang được áp dụng rộng rãi trên toàn thế giới. Dụng cụ để nút lỗ thông thường là những quả bóng nhỏ bằng latex gắn trên đầu ống thông, được đưa qua động mạch đùi lên đến nền sọ, đặt vào vùng tổn thương để nút kín lỗ thông.

Kỹ thuật điều trị được thực hiện bởi các bác sỹ chuyên khoa can thiệp mạch thần kinh trên máy chụp mạch. Bệnh nhân không phải gây mê (trừ trẻ em hoặc bệnh nhân không phối hợp được do chấn thương sọ não nặng).

Hình ảnh mạch máu TĐMC-XH trước nút (1).

Hình ảnh mạch máu sau nút lổ thông bằng bóng latex (2).
Hình ảnh các loại bóng latex dùng để nút TĐMC-XH (3).

4.

5.

*Thông động mạch cảnh xoang hang bên phải gây lồi mắt và phù nề kết mạc (4)
Sau điều trị một tháng (5)*

Sau điều trị

Bệnh nhân cần nằm nghỉ tại giường 2-3 ngày để đảm bảo sự ổn định của các vật liệu nút lổ thông (có thể bị di chuyển và làm tái thông tổn thương).

Cần uống thuốc giảm đau tùy mức độ đau đầu sau can thiệp.

Tránh lao động nặng trong 3-6 tháng.

Kiểm tra lại sau 6 tháng điều trị.